

**ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення вченої ради університету
30 серпня 2021 року, протокол № 1

Ректор, голова вченої ради університету,
доктор юридичних наук, професор

_____ Олег ОМЕЛЬЧУК

30 серпня 2021 року

м.п.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«СОЦІАЛЬНА РОБОТА З ГРУПАМИ ТА ОРГАНІЗАЦІЯМИ»
для підготовки на першому освітньому рівні
здобувачів вищої освіти ступеня бакалавра
за спеціальністю 232 Соціальне забезпечення
23 Соціальна робота**

РОЗРОБНИК:

Докторка педагогічних наук, професорка
26 серпня 2021 року

_____ Анна РІДКОДУБСЬКА

СХВАЛЕНО

Рішення кафедри філософії, соціально-гуманітарних
наук та фізичного виховання
27 серпня 2021 року, протокол № 1

Завідувач кафедри,
доктор філософських наук, професор
27 серпня 2021 року

_____ Леонід ВИГОВСЬКИЙ

Декан юридичного факультету,
кандидат юридичних наук, доцент
27 серпня 2021 року

_____ Сергій КРУШИНСЬКИЙ

ПОГОДЖЕНО

Рішення методичної ради університету
28 серпня 2021 року, протокол № 1 .

Перша проректорка, голова методичної ради
університету, кандидатка наук з державного
управління, доцентка
28 серпня 2021 року

_____ Ірина КОВТУН

Обліковий обсяг програми – 0,38 ум.др.ар

ЗМІСТ

Стор.

1.	Опис навчальної дисципліни	–	3
2.	Заплановані результати навчання	–	4
3.	Програма навчальної дисципліни	–	6
4.	Структура вивчення навчальної дисципліни	–	7
	4.1.	Тематичний план навчальної дисципліни	– 7
	4.2.	Аудиторні заняття	– 7
	4.3.	Завдання для самостійної роботи студентів	– 7
5.	Методи навчання та контролю	–	8
6.	Схема нарахування балів	–	8
7.	Рекомендовані джерела	–	9
	7.1.	Основні джерела	– 9
	7.2.	Допоміжні джерела	– 9
8.	Інформаційні ресурси в Інтернеті	–	9

1. Опис навчальної дисципліни

1.	Шифр і назва галузі знань	–	232 Соціальне забезпечення
2.	Код і назва спеціальності	–	23 Соціальна робота
3.	Назва спеціалізації	–	немає
4.	Назва дисципліни	–	Соціальна робота з групами та організаціями
5.	Тип дисципліни	–	обов'язкова
6.	Код дисципліни	–	ОДПП 1.2.25.
7.	Освітній рівень, на якому вивчається дисципліна	–	перший
8.	Ступінь вищої освіти, що здобувається	–	бакалавр
9.	Курс / рік навчання	–	четвертий
10.	Семестр	–	восьмий(денна)
11.	Обсяг вивчення дисципліни:		
	1) загальний обсяг (кредитів ЄКТС / годин)	–	3,5 / 105
	2) денна форма навчання:		
	аудиторні заняття (годин)	–	50
	% від загального обсягу лекційні заняття (годин)	–	47,6
	% від обсягу аудиторних годин семінарські заняття (годин)	–	26
	% від обсягу аудиторних годин самостійна робота (годин)	–	52
	% від обсягу аудиторних годин самостійна робота (годин)	–	24
	% від обсягу аудиторних годин самостійна робота (годин)	–	48
	% від загального обсягу тижневих годин:		
	аудиторних занять	–	6,3
	самостійної роботи	–	6,9
12.	Форма семестрового контролю	–	екзамен
13.	Місце дисципліни в логічній схемі:		
	1) попередні дисципліни	–	ОДПП 1.2.11. Соціальна політика в Україні
		–	ОДПП 1.2.18. Конфліктологія
	2) супутні дисципліни	–	ВД 2.1.39. Організація роботи з особами з особливими потребами

3) наступні дисципліни	– ВД 2.1.40. Соціальна педагогіка
14. Мова вивчення дисципліни	– немає – українська

2. Заплановані результати навчання

Навчальна дисципліна «Соціальна роботи з групами і організаціями» забезпечує формування компетентності та досягнення таких результатів навчання, передбачених освітньо-професійною програмою «Бакалавр соціальне забезпечення»:

ЗК 01. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 04. Здатність планувати та управляти часом.

ЗК 05. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 10. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 11. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК 15. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих на себе обов'язків.

ЗК 16. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо при прийнятті рішень та вирішенні проблемних ситуацій у сфері соціального забезпечення.

СК 03. Здатність консультивати з питань соціального забезпечення різних осіб та груп населення, котрі опинилися у складних життєвих обставинах.

СК 04. Здатність використовувати механізми призначення виплат та надання соціальних послуг та застосування засобів контролю в системі соціального забезпечення населення.

СК 09. Здатність до планування та реалізації заходів з проведення моніторингу і інспектування у сфері соціального забезпечення.

СК 10. Здатність здійснювати аналіз механізмів надання окремих видів соціального забезпечення, планувати та реалізовувати заходи з надання адресної соціальної допомоги.

СК 11. Здатність оцінювати якість соціальних послуг.

СК 12. Здатність до організації та управління процесами в соціальному забезпеченні.

СК 15. Здатність виявляти і залучати ресурси організацій-партнерів із надання соціальної допомоги та соціальних послуг для виконання завдань професійної діяльності.

СК 16. Здатність визначати соціальні ризики та підбирати організаційні, економічні та правові механізми для їхнього подолання та/або мінімізації, надавати консультації та висновки щодо можливостей призначення та отримання окремих видів соціального забезпечення.

ПР 03. Застосовувати методи збору інформації: аналіз документів, опитування та спостереження.

ПР 04. Вміння застосовувати статистичну, методичну та нормативну базу системи соціального захисту населення.

ПР 05. Використовувати механізми призначення адресної соціальної допомоги, пенсій, соціальних послуг.

ПР 11. Визначати соціальні проблеми та потреби і причини їх виникнення, тенденції розвитку, наслідки, соціальний стан певних категорій населення.

ПР 13. Аналізувати та оцінювати рівень матеріально-економічного захисту різних категорій населення.

ПР 15. Приймати практичні рішення для покращення соціального добробуту та підвищення соціальної безпеки.

ПР 16. Застосовувати нормативно-правову базу в захисті соціальних груп населення, демонструвати практичні навички застосування норм права щодо відносин, котрі виникають при наданні окремих видів соціального забезпечення

ПР 17. Пояснювати актуальні процеси у соціальній сфері та соціальному забезпеченні.

ПР 20. Демонструвати уміння креативно вирішувати проблеми та приймати інноваційні рішення, мислити та застосовувати творчі здібності до формування принципово нових ідей, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ПР 22. Здатність самостійно планувати та здійснювати комплекс дій, необхідних для фахового надання допомоги особам, котрі її потребують, в умовах визначених законодавством.

ПР 24. Надавати консультації щодо можливих способів здійснення та захисту прав та інтересів особи у сфері соціального забезпечення, вести формальну і неформальну бесіду з проблем соціального забезпечення.

Після завершення вивчення дисципліни здобувач повинен:	
1. Знання	
<i>(здатність запам'ятовувати або відтворювати факти (терміни, конкретні факти, методи і процедури, основні поняття, правила і принципи, цілісні теорії тощо)</i>	
1.1)	відтворювати визначення понятійно-термінологічного апарату, пов'язаного із прийняттям рішень у сфері соціального забезпечення, зокрема, зміст понять: «соціальна робота з різними категоріями», «соціальна робота в сфері освіти», «робота соціального працівника з різними типами клієнтів», «соціальна робота на підприємстві», «соціальний супровід», «соціальна реабілітація», «соціальна робота з різними віковими категоріями» тощо;
1.2)	Називати об'єкти та суб'єктів соціальної роботи;
1.3)	Знати основні нормативні акти стосовно соціальної роботи з різними групами і організаціями
1.4)	Здійснювати соціальну роботу з різними групами та організаціями.
2. Розуміння	
<i>(здатність розуміти та інтерпретувати вивчене, уміння пояснити факти, правила, принципи; перетворювати словесний матеріал у, наприклад, математичні вирази; прогнозувати майбутні наслідки на основі отриманих знань)</i>	
2.1)	пояснювати наявність або відсутність підстав для здійснення соціальної реабілітації чи ведення випадку соціального працівника з різними групами;
2.2)	класифікувати рішення стосовно різних груп та організацій;
2.3)	Пояснення необхідності реформування нормативно-правового поля соціальної роботи в Україні ;
2.4)	пояснювати роль окремих етапів взаємодії з різними групами та організаціями;
3. Застосування знань	
<i>(здатність використовувати вивчений матеріал у нових ситуаціях (наприклад, застосувати ідеї та концепції для розв'язання конкретних задач)</i>	
3.1)	застосовувати та правильно тлумачити нормативно-правове поле соціальної роботи щодо роботи з різними групами;
3.2)	знаходити можливості удосконалення нормативно-правового поля здійснення соціальної роботи з різними групами та організаціями;
3.3)	Знаходити креативні рішення з різними групами та організаціями.
4. Аналіз	
<i>(здатність розбивати інформацію на компоненти, розуміти їх взаємозв'язки та організаційну структуру, бачити помилки й огріхи в логіці міркувань, різницю між фактами і наслідками, оцінювати значимість даних)</i>	
4.1)	аналізувати конкретну професійну ситуацію та факти, що мають значення для надання соціальної допомоги;
4.2)	визначати основні процеси у роботі з різними групами та організаціями;
4.3)	Знаходити можливі альтернативні рішення у роботі з різними групами та організаціями.
5. Синтез	
<i>(здатність поєднувати частини разом, щоб одержати ціле з новою системною властивістю)</i>	

5.1) аргументувати основні етапи роботи з різними групами клієнтів та організацій;
5.2) узагальнювати факти для прийняття відповідного рішення щодо надання соціальної допомоги клієнту (клієнтам);
5.3) обґрунтовувати схему соціальної роботи з різними групами клієнтів та організацій.
6. Оцінювання <i>(здатність оцінювати важливість матеріалу для конкретної цілі)</i>
6.1) оцінювати прийняте рішення на предмет його відповідності чинному нормативно-правовому полю України;
6.2) робити висновок щодо правильності та аргументованості порядку дій під час надання соціальної допомоги різної групи клієнтів та організацій;
7. Створення (творчість) <i>(здатність до створення нового культурного продукту, творчості в умовах багатовимірності та альтернативності сучасної культури)</i>
7.1) Розв'язувати кейси (з різними групами і організаціями);
7.2) Розробляти проекти соціального спрямування щодо соціальної роботи з різними групами клієнтів .

3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Соціальна робота з групами та організаціями як навчальна дисципліна

Сутність та загальна характеристика основних дефініцій навчальної дисципліни. Основні моделі визначення, вживання та особливості роботи соціального працівника. Сучасна державна політика щодо роботи з групами та організаціями. Основні нормативно-правові акти, які врегульовують державну політику України.

Тема 2. Соціальна робота з сім'єю

Поняття «сім'я», типологія сімей. Особливості соціальної роботи із сім'єю. Конкретні технології соціальної роботи із сім'єю. Розвиток нових підходів в Україні до практики соціальної роботи із сім'єю.

Тема 3. Соціальна робота з представниками проблемних груп

Специфіка соціальної роботи з представниками проблемних груп (груп ризику) Характеристика проблемних груп. Конкретна робота з клієнтами проблемних груп

Тема 4. Соціальна робота з клієнтами різного віку

Типологізація теорій соціальної роботи як форма наукового дослідження. Загальна характеристика підходів до соціальної роботи з клієнтами різного віку. Типологізація за критеріями віку. Типологізація за об'єктивним критерієм: індивідуальні, групові та "ком'юніті-теорії". Типологізація за критерієм методологічної опори на теорії інших наук: медицини, філософії, психології, соціології, педагогіки.

Тема 5. Група як одиниця практики соціальної роботи

Еволюція роботи соціальних груп у США. Основне обґрунтування групових послуг у соціальній роботі План соціального розвитку колективу підприємства та соціальна робота з формування здорового морально-психологічного клімату колективу. Соціальний розвиток підприємства як об'єкт управління. Основні фактори розвитку соціального середовища організації. Визначення ефективності показників плану соціального розвитку.

Тема 6. План соціального розвитку колективу підприємства та соціальна робота з формування здорового морально-психологічного клімату колективу

Формування оптимального соціально-психологічного клімату на підприємстві. Основні методи регуляції соціально-психологічного клімату в рамках надання соціальної допомоги.

Міжособистісні конфлікти і психологічний клімат у колективі. Основні етапи розвитку підприємства та особливості формування здорових взаємин в колективі

Тема 7. Соціальна робота в різних сферах життєдіяльності

Облік специфіки різних сфер життєдіяльності суспільства в соціальній роботі. Соціальна робота в системі освіти. Соціальна робота в сфері мистецтва і культури. Соціальна робота в медичній сфері. Соціальна робота пенітенціарних установах.

4. Структура вивчення навчальної дисципліни

4.1. Тематичний план навчальної дисципліни

№ теми	Назва теми	Денна форма навчання					
		Усього	у тому числі				
			Лекції	Сем. (прак).	Лабор.	Ін.зав.	СРС
1.	Соціальна робота з групами та організаціями як навчальна дисципліна	11	2	2	-	-	7
2.	Соціальна робота з сім'єю	16	4	4	-	-	8
3.	Соціальна робота з представниками проблемних груп	15	4	4	-	-	8
4.	Соціальна робота з клієнтами різного віку	16	4	4	-	-	8
5.	Група як одиниця практики соціальної роботи	11	2	2	-	-	8
6.	План соціального розвитку колективу підприємства та соціальна робота з формування здорового морально-психологічного клімату колективу	16	4	4	-	-	8
7.	Соціальна робота в різних сферах життєдіяльності	20	6	4	-	-	8
	Всього годин	105	26	24	-	-	55

4.2. Аудиторні заняття

4.2.1. Аудиторні заняття (лекції, семінарські (практичні) заняття) проводяться згідно з темами та обсягом годин, передбачених тематичним планом.

4.2.2. Плани лекцій з передбачених тематичним планом тем визначаються в підрозділі 1.2 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.2.3. Плани семінарських (практичних) занять з передбачених тематичним планом тем, засоби поточного контролю знань та методичні рекомендації для підготовки до занять визначаються в підрозділі 1.3 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.3. Завдання для самостійної роботи студентів

4.3.1. Самостійна робота студентів включає завдання до кожної теми та індивідуальні завдання.

4.3.2. Завдання для самостійної роботи студентів та методичні рекомендації до їх виконання визначаються в підрозділі 1.4 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.3.3. Завдання для самостійної роботи студентів та методичні рекомендації до їх виконання визначаються в підрозділі 1.4 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

5. Методи навчання та контролю

Під час лекційних занять застосовуються:

- 1) традиційний усний виклад змісту теми;
- 2) слайдова презентація;
- 3) дискусія.

На практичних заняттях застосовуються:

- 1) дискусійне обговорення проблемних питань;
- 2) вирішення ситуаційних завдань;
- 3) складання та розгляд окремих процесуальних документів.

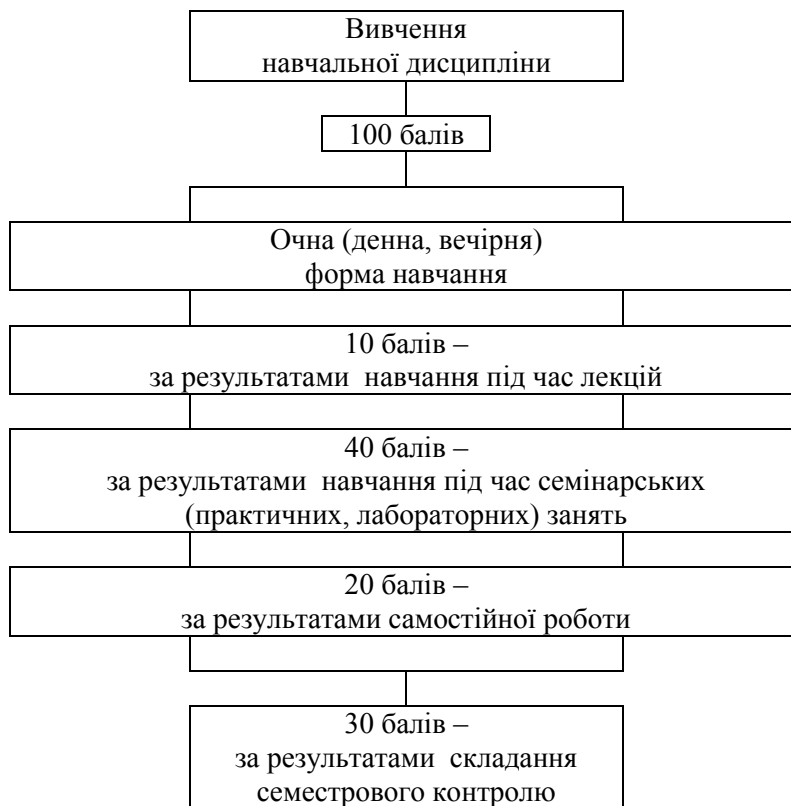
Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни може проводитися у формах:

- 1) усне або письмове (у тому числі тестове) опитування студентів щодо засвоєння матеріалу попередньої лекції;
- 2) усне або письмове (у тому числі тестове) опитування на семінарських заняттях;
- 3) виконання поточних контрольних робіт у формі тестування;
- 4) складання та обговорення окремих процесуальних документів за ситуаційними завданнями;
- 5) захист підготовленого публічного виступу.

Підсумковий семестровий контроль проводиться у формі усного екзамену.

6. Схема нарахування балів

6.1. Нарахування балів студентам з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до такої схеми:

6.2. Обсяг балів, здобутих студентом під час лекцій з навчальної дисципліни, обчислюється у пропорційному співвідношенні кількості відвіданих лекцій і кількості лекцій, передбачених навчальним планом, і визначається згідно з додатками 1 і 2 до

Положення про організацію освітнього процесу в Хмельницькому університеті управління та права імені Леоніда Юзькова.

7. Рекомендовані джерела

7.1. Основні джерела

1. Лобанова А. С., Калашнікова Л. В. Робота з підлітками-девіантами: соціологічний та психологічний аспекти: підручник для студентів вищих навчальних закладів. – К. : Вид-во «Каравела», 2017. 470 с. URL:<https://pedagogy.lnu.edu.ua/wpcontent/uploads/2018/05.pdf>.
2. Карпенко О. Г. Теорія і практика соціальної роботи: навчальний посібник К.: Видавничий Дім «Слово», 2015. 408 с.
3. Соціальна робота з вразливими сім'ями та дітьми: посіб. у 2-х ч.; Ч. I. Сучасні орієнтири та ключові технології З. П. Кияниця, Ж. В. Петрочко. К. : ОБНОВА КОМПАНІ, 2017. 256 с. URL: <http://www.p4ec.org.ua/upload/education/library/1513689511.pdf>.
4. Нормативно-правова база соціальної політики України: URL: <https://www.msp.gov.ua/timeline/?t=6&from=&till=&g=156&cat=0&dn=&words=#tagpanel>.

7.2. Додаткові джерела

1. A guide to the project management body of knowledge (PMBOK guide) : Sixth Edition / Project Management Institute, 2017. 537 p. URL: <http://faspa.ir/wp-content/uploads/2017/09/PMBOK6-2017.pdf>
2. Business cooperating with vocational education and training providers 502 for quality skills and attractive futures / P. Vroonhof, N. Durazzi, J. Secher et al. Luxembourg : Publications Office of the European Union, 2017. 135 p. URL: <https://www.panteia.com/uploads/2017/12/Vet-Business-Cooperation-FinalReport-Panteia-14-Nov-2017-002.pdf>
3. Бирик Д. Д. Соціальне проектування в структурі професійної підготовки майбутніх соціальних працівників. Актуальні дослідження в соціальній сфері : матеріали Восьмої міжнар. наук.-практ. конф. (Одеса, 17 листоп. 2016 р.) / голов. ред. В. В. Корнечук. Одеса : ФОП Бондаренко М. О., 2016. С. 263–265.
4. Войтовська А. І., Кравченко О. О. До питання гендерної соціалізації дитини в сім'ї. Актуальні проблеми підготовки фахівців соціальної сфери: матеріали Всеукр. наук.-метод. семінару (Умань, 25 квітня 2019 р.). Умань: Візаві, 2019. С. 67–69.
5. Калініна І. М. Система педагогічної підтримки особистісно-професійного становлення держслужбовців у контексті суб'єктного і об'єктного компонентів. *Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка: Педагогічні науки*. 2019 №1 (324). С. 184–193.
6. Кравченко О. О., Кулик М. О., Скочко М. О. Недержавні організації як суб'єкти соціального розвитку громад : досвід Міжнародного благодійного фонду «Небайдужі». *Соціальна робота та соціальна освіта*. 2021. 1 (6). С. 88 – 95.
7. Федоренко О. С. Особливості процесу соціальної інтеграції внутрішньопереміщених осіб з різним типом поселення (на основі серії фокус-груп). *Науковий журнал «Молодий вчений»*. № 2 (66). 2019. С. 534–540.

8. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. <http://rada.gov.ua> – Офіційний сайт Верховної Ради України.
2. <http://president.gov.ua> – Офіційний сайт Президента України.
3. <http://kmu.gov.ua> – Офіційний сайт Кабінету Міністрів України.
4. <http://npu.gov.ua> – Офіційний сайт Національної поліції України;
5. <http://nbuv.gov.ua> – Сайт Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського.